

**Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Öğrencilerinin
Stajlarında İşletmelerden Beklentileri: Mengen Aşçılar Anadolu
Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi Örneği**

Adem ARMAN*
Tuba ŞAHİN**

Özet

Bu çalışmanın amacı, turizm sektöründe istihdam edilen lise düzeyinde stajyer öğrencilerin, staj uygulamalarını gerçekleştirdikleri işletmelerden beklentilerini inceleyerek, söz konusu alandaki yazına katkı sağlamaktır. Çalışma kapsamında, lise düzeyinde stajyer öğrencilerin staj uygulamalarında işletmelerden beklentilerinin neler olduğunu tespit etmek amacıyla faktör analizi uygulanmıştır. Faktör analizi sonucunda ortaya çıkan beş farklı beklenti arasında bir ilişki olup olmadığını, beklentiler arasındaki ilişkinin şiddetini ve yönünü belirleyebilmek için korelasyon analizi yapılmıştır. Çalışma sonucunda, lise düzeyinde turizm eğitimi alan öğrenciler staj esnasında aldıkları eğitimin mesleki gelişimlerine katkıda bulunmasını beklemektedir. Ayrıcasöz konusu olan öğrenciler, staj uygulamalarının iş disiplini geliştirmeyi ve sosyal çevrelerini genişletmeyi beklemektedir.

Anahtar Kelimeler: Turizm Eğitimi, Staj Uygulamaları, Mengen Aşçılar Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi

**Expectations Of Hotel Management And Tourism Vocational High School
Students From Establishment During Their Training: Mengen Cooking
Hotel Management And Tourism Vocational High School Case Study**

Abstract

The aim of study is analyzing expectations of trainee high school students who work at tourism sector from establishment at where they are employed and provide valuable information to the relevant literature. Factor analysis was applied to determine the expectations of students for the study. Correlation analysis was done to check whether relations between five expectations resulted from factor analysis exist or not and also to determine

*Öğr. Gör. Adem ARMAN, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Emirdağ Meslek Yüksekokulu

**Öğr. Gör. Tuba ŞAHİN, Uşak Üniversitesi, Banaz Meslek Yüksekokulu

how strong these relations and their directions. Results of the study show that high school students feel close their profession depending on attitudes of work places and their colleagues. Moreover, high school tourism students believe that they will gain respect of co-workers because of their education.

Keywords: Tourism Education, Trainee, Mengen Cooking Hotel Management And Tourism Vocational High School

Giriş

İş dünyasının gereksinim duyduğu nitelikli eleman gücünün yetiştirilmesinde gerekli eğitim ortamının sadece okulda alınan eğitimle sağlanması mümkün değildir. Bu nedenle içinde bulunan durum iş dünyası ile eğitim kurumları arasında bir iş birliği sağlanmasını zorunlu kılmaktadır. Oluşturulan işbirliği ile gerçekleştirilen düzenli staj eğitimleri, ihtiyaç duyulan nitelikli eleman desteğine, üretimde, hizmette kalite ve verimlilik artışının sağlanmasına, işsizlik oranlarının azaltılmasına, çağın gerektirdiği teknolojik gelişmelere hızla uyum sağlanabilmesine büyük ölçüde etki sağlamaktadır (Özsayar,2008:1).

Turizm, emek-yoğun bir sektör olması sebebiyle, sektör insanın etrafında kümelenmiştir. Bu durum ise insana yatırım yapmayı gerekli hale getirmiştir. Ülkeler ve işletmeler oluşturdukları turistik ürünü/hizmeti, sunacak ve pazarlayacak kalifiye elemanlara ihtiyaç duymaktadır. Bu sebeple, turizm sektörünün kalifiye eleman ihtiyacını karşılamak için, özel ve kamu kuruluşları turizm eğitimi vermektedir (Tutan, 2010:54). Verilen eğitim kapsamında da öğrenciler staj yapmaktadır. Staj, teorik ve uygulamalı eğitimlerinin tamamını kurumda yapan öğrencilerin; mesleki bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını geliştirmelerini, iş hayatına uyumlarını, gerçek üretim ve hizmet ortamında yetişmelerini sağlamak amacıyla zorunlu oldukları çalışmayı ifade etmektedir (Resmi Gazete, 2002).

Turizm sektörünün sürekliliği açısından büyük önem taşıyan Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri başta olmak üzere turizm eğitimi verilen tüm eğitim kurumlarında, öğrencilerin turizm işletmelerinde yapmakla zorunlu oldukları stajları süresince çeşitli sorunlarla karşılaştıkları bilinmektedir (Kırlı, 2006:1). Öte yandan, Taşkın (2006) yaptığı araştırmada, öğrencilerin staj esnasında teorik bilgiyi, pratik bilgiye dönüştürme fırsatı yakaladıklarını tespit etmiştir. Ayrıca staj uygulamalarının öğrenciler açısından iletişim, insan ilişkileri, grup içinde iş yapma becerisi, iş disiplini ve yabancı dil bilgisi gibi yeteneklerini geliştirdiği belirlenmiştir (Taşkın, 2006:150).

Sarı (2007) tarafından yapılan araştırmada ise öğrenciler turizm sektöründe yüksek sezonda fazla çalıştırılmasına rağmen, mesai ücretlerinin ödenmediği görülmüştür. Ek olarak, turizm sektöründeki işletmelerin deneyimli ve eğitilmiş personel çalıştırmak yerine, düşük ücrette stajyer çalıştırmayı tercih etmelerinin, öğrencilerin kendilerini değersiz hissetmesine neden olduğu belirtilmiştir (Sarı, 2007: 103).

Üngüren ve Ehtiyar (2009) yaptıkları araştırmada, Turizm sektörünün işgücü ihtiyacını, turizm eğitimi almamış işgücünü istihdam ederek karşılamakta olduğu, ayrıca turizm eğitimi almış mezunların büyük çoğunluğunun turizm sektörü dışında istihdam edildiğini (Ağaoğlu, 1991; Kızıllırmak, 2000; Kuşluvan ve Kuşluvan, 2000; Tuyluoğlu, 2003; King vd., 2003), staj yapan öğrencilerin yapmayan öğrencilere göre sektöre karşı daha olumsuz tutum içinde olduklarını, turizm eğitimi almış mezunların zamanla turizm sektöründe çalışmak istemediklerini (Pavesic ve Brymer, 1990; Baron ve Maxwell 1993; Getz, 1994; Kozak ve Kızıllırmak, 2001), öğrenciler, verilen eğitimin staj esnasında yarar sağlamadığını belirtmiş ve staj yaptıkları kurumlarının kendilerini ucuz iş gücü olarak gördüklerini, ayrıca öğrencilerin staj uygulamalarından memnun olmadıklarını ve stajın öğrencileri meslekten uzaklaştırdığını (Baron ve Maxwell, 1993; Kuşluvan ve Kuşluvan, 2000; Pelit ve Güçer, 2006) saptamıştır (Üngüren ve Ehtiyar, 2009: 2095).

Bu çalışmanın amacı, bilgi ve becerilerini geliştirebilme ve turizm sektörünün iş yapısını öğrenme gibi nedenlerle, stajyer pozisyonunda istihdam edilen öğrencilerin, söz konusu olan işletmelerden beklentilerini ortaya koymaktır. Bu kapsamda çalışmanın ilk bölümünde literatür taraması yapılmıştır. İkinci bölümde ise öğrencilerin turizm sektöründen beklentilerinin neler olduğu ve bu beklentiler arasında ilişkinin kuvveti/yönü incelenmiştir.

Araştırmanın Amacı ve Yöntemi

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada, Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi'nde eğitimine devam eden ve staj uygulamalarına katılacak olan öğrencilerin turizm sektöründeki işletmelerden beklentileri incelenmektedir.

1.2. Araştırmanın Yöntemi

1.2.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2008 - 2009 eğitim - öğretim yılında 'Mengen Aşçıları Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesinde' eğitim alan 202

öğrenci oluşturmaktadır. Evren, ulaşılabilir nitelikte ve büyüklükte olduğu için gönüllü örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında söz konusu okulun ilgili bütün öğrencilerine ulaşılmış ve anket uygulamasında katılımcıların gönüllülüğü esas alınarak, 138 öğrenciden dönüt alınmıştır.

1.2.2. Veri Toplama Aracı ve Analizi

Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan anket, alan yazında ayrıntılı bir inceleme gerçekleştirildikten sonra, araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiştir. Söz konusu ankette lise düzeyinde aşçılık eğitimi alan öğrencilerin, staj uygulamalarından beklentilerinin neler olabileceğini tespit etmeye yönelik ifadeler kullanılmıştır. Ayrıca anket Düzce Üniversitesi bünyesinde bulunan, turizm ve otel işletmeciliği alanında uzman iki akademisyen tarafından incelenmiş ve getirdikleri öneriler doğrultusunda yeniden düzenlenmiştir. Son olarak anket uygulamasına başlamadan önce on gönüllü öğrenci ile pilot çalışma yapılmış ve söz konusu anket uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

Veri toplama aracı olarak oluşturulan anketin ilk bölümünde öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemeye yönelik 2 adet soru bulunmaktadır. Ayrıca daha sonraki çalışmada öğrencilerin, tatmin düzeylerini ölçebilmek amacıyla gerekli kıyaslamaların yapılması için isimleri de alınmıştır. Anketin ikinci bölümünde ise katılımcı öğrencilerin staj uygulamalarından beklentilerini ölçmeye yönelik 22 adet Likert tipi ifade yer almaktadır.

Bu araştırmada, öğrencilerin staj uygulamalarından beklentilerini değerlendirebilmek amacıyla Faktör analizi uygulanmıştır. Değişkenler arasındaki korelasyonlarını ve faktör analizinin uygunluğunu ölçen, örnek uygunluk ($KMO > 0,50$), testi yapılmış ve sonuç 0,68 olarak tespit edilmiştir. Ayrıca, Anti- Image Korelasyon Matrisi, örneklem yeterliliğini kontrol etmek amacıyla oluşturulmuş ve 0,5'ten küçük değere sahip olan değişkenlerin olmadığı tespit edilmiş ve Likert tipi ifadeler de herhangi bir değişiklik yapılmadan değerlendirilmeye alınmıştır (Altunışık vd., 2007:348).

Faktör analizi dönüştürülmüş yüklemeler matrisi (Rotated Component Matrix) incelendiğinde 8 sütun olduğu görülmektedir. Ancak faktör ağırlıkları önemsenecek değere sahip ve/veya tek sorudan oluşan 3 sütunda yer alan 6 likert tipi soru incelemeye çıkarılmıştır. Söz konusu analiz tekrar edilmiş ve sonuç olarak incelemeye tabi tutulmuş faktörlere literatür ışığında isim verilmiştir. İsimlendirilen faktörlerin araştırma sorunlarını açıklama gücünü ve güvenirliliğini arttırmak için bu yol izlenmiştir. Bu bağlamda uzlaşılmış bir kriter olmaması ve araştırmacılar

tarafından belirlenebilir olması nedeniyle faktör ağırlığı en az 0,50 olarak kabul edilmiştir (Durmuş vd., 2010:87).

Faktör analizi sonucunda oluşan bağımsız değişkenlere öncelikle normal dağılım gösterip göstermediklerini incelemek için One-Sample Kolmogorov-Smirnov testi yapılmış ve sonuç olarak değişkenlerin 0,05'den büyük olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu değişkenler arasındaki ilişkinin şiddetini ölçmek amacıyla korelasyon analizi uygulanmış ve değerlerin normal dağılım göstermeleri sebebiyle Pearson korelasyonu teste tabi tutulmuştur.

Son olarak kişisel özellikleri ile ilgili tanımlayıcı istatistiksel analizler için frekans (f) ve yüzde (%) tekniği kullanılmıştır. Ayrıca veri toplama amacı ile geliştirilen, ölçme aracını oluşturan ifadelerin, kendi aralarında tutarlılık gösterip göstermediğini test etmek için güvenilirlik analizi yapılmıştır (Ural ve Kılıç, 2006: 286). Analiz sonucunda Cronbach Alfa ($0.70 < \alpha < 1$) değeri 0,78 olarak tespit edilmiştir.

Bulgular ve Yorum

Elde edilen veriler ile yapılan bazı analizler sonucunda çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Ankete katılan öğrencilerin demografik özelliklerini belirleyebilmek amacıyla frekans analizi yapılmıştır.

Tablo1: Katılımcılara İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Değişkenler	Gruplar	f	%	\bar{X}	s.s.
Cinsiyet	Kadın	1	0,7	1,99	0,08
	Erkek	132	95,7		
	Kayıp Değer	5	3,6		
Yaş	16 Yaş	68	49,3	1,55	0,63
	17 Yaş	53	38,4		
	18 yaş	10	7,2		
	Kayıp Değer	7	5,1		

Tablo 1' e yansıtılan katılımcı öğrencilere ilişkin bazı tanımlayıcı istatistikler şu şekilde belirtilebilir; ankete katılan öğrencilerin 1'i kadın, 132'si erkektir. Katılımcı öğrencilerin %49,3'ü 16 yaşındadır ve aynı zamanda katılımcı öğrencilerin tamamı staj uygulamasına ilk defa katılacak öğrencilerden oluşmaktadır.

'Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi' öğrencilerinin turizm sektöründen beklentilerini ölçmek amacı ile oluşturulan anket sorularına faktör analizi uygulanmıştır. Söz konusu analiz sonucunda katılımcıların verdikleri cevaplara göre konunun kaç boyuttan(faktör) oluştuğu ve hangi soruların hangi boyutu oluşturduğu incelenmektedir. Öncelikle verilerin

yeterliliğini test etmek amacı ile KMO testi ($KMO > 0,50$) yapılmıştır ve söz konusu test sonucu 0,68 olarak tespit edilmiştir.

Lise düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin turizm sektöründen beklentilerini ölçmek amacıyla yapılan faktör analizinde beş farklı boyut oluştuğu tespit edilmiştir. Söz konusu boyutlar; 'Mesleki Değerler', 'Staj Beklentileri', 'Sosyal Beklentiler', 'Maddi İmkanlar' ve 'Psikolojik Beklentiler' olarak adlandırılmıştır.

Tablo 2: Döndürülmüş Yüklemeler Matrisi (Çıkartma Yöntemi: Temel Bileşenler Analizi Döndürme Yöntemi: Varimax)

İfadeler	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3	Faktör 4	Faktör 5
Staj esnasında iş arkadaşları bana karşı tutum ve davranışları iyi olacaktır.	,737				
Staj esnasında personel yatakhane, banyo vb. hijyenik olacaktır.	,669				
Staj yapacağım işletmede günlük iş saatleri uygun olacaktır.	,644				
Staj esnasında iş arkadaşlarımla mesleki gelişimime katkıda bulunacaktır.	,518				
Okulumda aldığım eğitim staj esnasında fayda sağlayacaktır.		,878			
Okulumda aldığım eğitim staj esnasında sorumluluk almaya katkı sağlayacaktır.		,675			
Okulumda aldığım eğitim staj esnasında hızlı terfi sağlayacaktır.		,610			
Turizm eğitimi almamız iş arkadaşlarımızın saygınlığını kazanmamızı sağlayacaktır.			,754		
Okulumda aldığım eğitim staj esnasında disiplinli çalışmaya katkı sağlayacaktır.			,644		
Staj sosyal açıdan kendimi geliştirmeme katkı sağlayacaktır.			,591		
Fazla mesai olduğunda ayrıca ücret ödenecektir.				,755	
Staj esnasında alacağım ücret tatmin edici olacaktır.				,730	
Staj yapacağım işletme sigorta imkanı sağlayacaktır.				,500	
Staj yapmak mesleğimi sevmeme fayda sağlayacaktır.					,710
Staj yapacağım işletme barınma imkanı sağlayacaktır.					,614
İş arkadaşlarımla, sahip olduğum teorik bilgiyi uygulamama imkan sağlayacaktır.					,536

Tablo 2' de; birinci faktör 'Mesleki Değerler' olarak tanımlanmıştır. Söz konusu faktörün bu şekilde tanımlanmış olmasının nedeni mesleki zorunlulukları yerine getirirken, meslek ile ilişkili psikolojik ve fiziksel beklentiler arasındaki ilişkiyi gösteren değişkenleri etkilemesidir.

İkinci faktör, okulda alınan mesleğe yönelik eğitimin staj yapıldığı dönemde fayda sağlaması ile hızlı terfi imkanı arasındaki ilişkiyi gösteren değişkenleri etkilemesi sebebiyle 'Staj Beklentileri' olarak adlandırılmıştır.

Üçüncü faktör ise 'Sosyal Beklentiler' olarak tanımlanmıştır. Bu tanımlamanın nedeni söz konusu faktörün, iş arkadaşlarının saygınlığını kazanmak ve popüleritenin artması beklentisi ile eğitimin disiplinli çalışmaya katkısı arasındaki ilişkiyi gösteren değişkenleri etkilemesidir.

Dördüncü faktör staj esnasında ödeneceği düşünülen tatmin edici düzeyde ücret ile sigorta imkanı arasındaki ilişkiyi gösteren değişkenleri etkilemesi sebebiyle 'Ekonomik Beklentiler' olarak tanımlanmıştır.

Beşinci faktör ise staj uygulamasının mesleği sevmeye olumlu etki edeceği ve sahip olunan teorik bilgiyi uygulama fırsatı bulma ile barınma arasındaki ilişkiyi gösteren değişkenleri etkilemesi sebebiyle 'Psikolojik Beklentiler' olarak adlandırılmıştır.

Faktör analizi sonucu ortaya çıkan boyutlar arasındaki ilişkinin şiddetini ölçmek amacıyla korelasyon analizi yapılmıştır. Ayrıca boyutlara normal dağılım analizi uygulanmış ve p değerinin 0,05 ten büyük olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu boyutların parametrik olması sebebiyle korelasyon analizi uygulanırken Pearson korelasyonu dikkate alınmıştır.

Tablo3: Faktörler Arası Korelasyon Analizi Sonuçları

		Mesleki Değerler	Staj Beklentileri	Sosyal Beklentiler	Ekonomik Beklentiler	Psikolojik Beklentiler
Mesleki Değerler	Korelasyon	1	,216*	,221**	,291**	,421**
	Anlamlılık		,011	,009	,001	,000
	N	138	138	138	138	138
Staj Beklentileri	Korelasyon	,216*	1	,362**	,127	,352**
	Anlamlılık	,011		,000	,137	,000
	N	138	138	138	138	138
Sosyal Beklentiler	Korelasyon	,221**	,362**	1	,160	,274**
	Anlamlılık	,009	,000		,061	,001
	N	138	138	138	138	138
Ekonomik Beklentiler	Korelasyon	,291**	,127	,160	1	,284**
	Anlamlılık	,001	,137	,061		,001
	N	138	138	138	138	138
Psikolojik Beklentiler	Korelasyon	,421**	,352**	,274**	,284**	1
	Anlamlılık	,000	,000	,001	,001	
	N	138	138	138	138	138
* Korelasyon 0,05 anlamlılık seviyesinde önemlidir						
** Korelasyon 0,01 anlamlılık seviyesinde önemlidir						

Tablo 3’de analiz sonuçları görüldüğü gibi, ilişkinin istatistiksel açıdan anlamlılık derecesi, analize dahil edilen denek sayısı (n) ve değişkenler arasındaki korelasyon değerleri verilmektedir. Buna göre

korelasyon katsayısının +1 ile -1 değerleri arasında değiştiği göz önüne alınır ise öğrencilerin mesleki değerleri ile staj beklentileri arasında pozitif ve 0, 216 kuvvetinde bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Diğer bir ifadeyle, katılımcı öğrenciler staj esnasında aldıkları eğitimin mesleki gelişimlerine katkıda bulunmasını beklemektedir. Stajyer öğrencilerin mesleki değerleri ile sosyal beklentileri arasında pozitif ve 0, 221 kuvvetinde 0,01 düzeyinde anlamlılık seviyesinde pozitif bir ilişki vardır.

Tablo 3’de stajyer öğrencilerin mesleki değerleri ile ekonomik beklentileri arasında pozitif ve 0, 291 kuvvetinde 0,01 düzeyinde anlamlılık seviyesinde pozitif bir ilişki bulunmaktadır. Başka bir anlatımla öğrenciler, mesleki değerleri arttıkça, özlük haklarının da iyileşmesini beklemektedir.

Stajyer öğrencilerin mesleki değerleri ile psikolojik beklentileri arasında pozitif ve 0, 421 kuvvetinde 0,01 düzeyinde anlamlılık seviyesinde pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir. Günlük iş saatlerinin uygunluğu, iş arkadaşları ile ilişkileri, mesleki olarak gelişimi öğrencilerin icra ettikleri meslekleri sevmelerine katkı sağlayacaktır.

Tablo 3’de de görülebildiği gibi, katılımcı öğrencilerin staj beklentileri ile sosyal beklentileri arasında 0,362 kuvvetinde 0,01 düzeyinde anlamlılık seviyesinde pozitif bir ilişki vardır. Öğrencilerin staj esnasında disiplinli bir çalışma temposuna sahip olmaları sorumluluk anlayışlarını geliştirmektedir. Katılımcı öğrencilerin staj beklentileri ile psikolojik beklentileri arasında 0,352 kuvvetinde 0,01 düzeyinde anlamlılık seviyesinde pozitif bir ilişki vardır. Katılımcı öğrencilerin sosyal beklentileri ile psikolojik beklentileri arasında 0,274 kuvvetinde 0,01 düzeyinde anlamlılık seviyesinde pozitif bir ilişki vardır. Diğer bir ifadeyle öğrencilerin sosyal açıdan kendilerini geliştirmeleri mesleklerini sevmeye ihtimallerini güçlendirecektir. Katılımcı öğrencilerin ekonomik beklentileri ile psikolojik beklentileri arasında 0,284 kuvvetinde 0,01 düzeyinde anlamlılık seviyesinde pozitif bir ilişki vardır. Ayrıca söz konusu analiz şu şekilde de yorumlanabilir; katılımcı stajyer öğrencilerin mesleki değerleri arttıkça staj uygulamalarından beklentileri artmaktadır.

Sonuç ve Öneriler

Katılımcı öğrenciler, staj yerlerine pozitif düşüncelerle ve istekli gitmektedir. Ayrıca öğrenciler, staj uygulamaları esnasında çalışma arkadaşlarının tutumlarının olumlu olacağını düşünmektedir.

Staj uygulamaları esnasında lise düzeyinde turizm eğitimi alan/almış öğrenciler, staj yerlerinin fiziksel özelliklerine de önem vermekte ve çeşitli beklentiler içine girmektedir. Söz konusu olan öğrenciler,

eğitimlerinin mesleki gelişimlerine, inisiyatif alabilme ve mesleki ilerlemelerine katkı sağlayacağı inancındadır.

Çalışma konusu ile ilgili yapılan araştırmalarda, sektörde bulunan ve turizm eğitimi almamış personelin, eğitilmiş ve stajyer olan personele olumsuz davrandığı tespit edilmiş olmasına rağmen, öğrenciler eğitimleri sayesinde çalışma arkadaşlarının saygınlığını kazanacaklarını düşünmektedir.

Lise düzeyinde turizm eğitimi alan öğrenciler, staj uygulamaları esnasında iş disiplini kazanacaklarını ve sosyal açıdan kendilerini geliştirebilecektir. Daha önce yapılan çalışmalar sonucunda, stajyer öğrenciler yüksek sezonda fazla ve ağır şartlarda çalıştırılmış olmalarına rağmen, maddi bir karşılık alamamışlardır. Ancak, lise düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin bu yönde olumlu beklentilerinin olduğu görülmektedir.

Stajyer öğrenciler, staj uygulamalarının mesleği tanımaya ve sevmeye imkan sağlayacağı, barınma gibi temel ihtiyaçların iş yeri tarafından karşılanacağı ve teorik bilgilerini uygulama şansı yakalayacakları yönünde psikolojik beklenti içindedir.

Lise düzeyinde turizm eğitimi alan ve teorik bilgilerini uygulamaya geçirecek olan öğrencilerin, iş yerlerine ve çalışma arkadaşlarına yönelik çeşitli beklentileri vardır. Bu beklentilerin ne kadar ve ne yönde karşılandığına bağlı olarak, öğrenciler yaptıkları ve eğitimini aldıkları mesleğe karşı bağlılık hissetmektedir.

Turizm, emek - yoğun bir sektördür, bu sebeple yapılan işin kalitesinin ya da verimliliğinin artması için çalışanların en baştan itibaren sektöre tutunmalarını sağlamak gerekmektedir.

Çalışmanın devam niteliğinde, staja giden öğrencilere uygulamadan önce ve sonra iki ayrı anket uygulanarak, öğrencilerin staj deneyimleri tam olarak ortaya konabilir. Bu bağlamda, nitel araştırma yöntemlerinden 'Mülakat Tekniği' ve 'Odak Grup Görüşmeleri' kullanılarak turizm sektöründe bulunan yöneticilerin, stajyer öğrencilere karşı tutumları ve beklentileri karşılaştırılabilir. Ayrıca stajyer öğrencilerin iş yerinden ve staj uygulamalarından beklentilerinin açıkça ifade edilmiş olması nedeniyle, yöneticilerin bu konuda tutumları belirlenebilir. Ek olarak, öğrenci beklentilerine ne ölçüde yanıt verdiğini ölçebilmek amacıyla turizm işletmelerine anket uygulaması yapılabilir.

Kaynakça

- Ağaoğlu, O. K. (1991). Türkiye’de Turizm Eğitimi ve Etkinliği, Ankara: Milli Prodüktivite Merkezi Yayınları
- Altunışık, R.; Çoşkun, R.; Bayraktaroğlu, S.; Yıldırım, E. (2007). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı, 5. Baskı, Sakarya: Sakarya Yayıncılık
- Baron, P.; Maxwell, G. (1993). ‘Hospitality Management Students` Image Of The Hospitality Industry’, International Journal of Contemporary Hospitality Management, Cilt:5(5), ss: 5-8.
- Durmuş, B.; Yurtkoru, S.; Çinko, M. (2010). Sosyal Bilimlerde SPSS’le Veri Analizi (3. Baskı), İstanbul: Beta Basım
- Getz, D. (1994). ‘Students’ work experiences, perceptions and attitudes towards careers in hospitality and tourism: a longitudinal case study in Spey Valley, Scotland’, International Journal of Hospitality Management, Cilt: 13(1), ss: 25-37.
- King, B.; Mckercher, B.; Waryszak, R. (2003). ‘A comparative study of hospitality and tourism graduates in Australia and Honh Kong’, The International Journal of Tourism Research, Cilt: 5(6) Nov/Dec, ss: 409-420.
- Kırlı, T. (2006). Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liselerinde Uygulanmakta Olan Meslek Stajlarının Öğrenci Beklentilerini Karşılama Düzeyine Yönelik Bir Araştırma, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Kızılırmak, İ. (2000). ‘Meslek Yüksekokulları Turizm ve Otelcilik Programlarının Turizm Sektörünün Beklentileri Doğrultusunda Değerlendirilmesi’, http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/147/kizilirmak.htm, Erişim Tarihi: 11.08.2012
- Kozak, M.; Kızılırmak, İ. (Bahar 2001). ‘Türkiye’de Meslek Yüksekokulu Turizm-Otelcilik Programı Öğrencilerinin Turizm Sektörüne Yönelik Tutumlarının Demografik Değişkenlere Göre Değişimi: Anadolu, Akdeniz ve Karadeniz Teknik Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama’, Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi, Yıl:12 ss: 9-16.
- Kuşlivan, S.; Kuşlivan, Z. (2000). ‘Perceptions and attitudes of undergraduate tourism students towards working in the tourism industry in Turkey’, Tourism Management, Cilt: 21(3), ss: 251-269.
- Özsayar, B. (2008). Meslek Lisesi Öğrencilerinin Yaptıkları Stajların Mesleki Gelişimlerine Etkileri, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Yönetimi Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

- Pavesic, D. V.; Brymer, R. A. (1990). 'Job Satisfaction: What's Happening To The Young Managers?' The Cornell Hotel and Restaurant Administration Quarterly, Cilt: 30(4): 90-96.
- Pelit, E.; Güçer, E. (2006). 'Turizm Alanında Öğretmenlik Eğitimi Alan Öğrencilerin Turizm İşletmelerinde Yaptıkları Stajları Değerlendirmeler Üzerine Bir Araştırma', Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 1, ss:139-163.
- Resmi Gazete (3.7.2002/24804). 'Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği', Tebliğler Dergisi: AĞUSTOS 2002/2539
- Sarı, H. (2007). Ortaöğretim Düzeyinde Mesleki Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Staj Sürecine Adaptasyonu Üzerine Bir Araştırma, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Taşkın, M. (2006). Ortaöğretim Turizm Eğitiminde Staj ve İzmir İli Anadolu Otelcilik Turizm Meslek Liselerinde Bir Uygulama, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- Tutan, E. (2010). Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Staj Döneminde Maruz Kaldıkları Mobbing (Psikolojik Yıldırma) Ankara İlinde Bir Uygulama, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Tuyluoğlu, T. (2003). Türkiye'de Turizm Eğitiminin Niteliği, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara
- Ural, A. ve Kılıç, İ. (2006). Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS ile Veri Analizi, Ankara: Detay Yayıncılık
- Üngüren, Engin ve Ehtiyar, Rüya (2009), 'Türk ve Alman Öğrencilerin Umutsuzluk Düzeylerinin Karşılaştırılması ve Umutsuzluk Düzeylerini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi: Turizm Eğitimi Alan Öğrenciler Üzerine Bir Araştırma', Journal of Yasar University, Cilt: 4(14), ss: 2093-2127